

Verslag PACT 13 februari 2020 - concept

Aanwezig

Bestuurders:

De heer M. (Martijn) van Gruijthuijsen, gedeputeerde Kennis en Talentontwikkeling - *voorzitter*
De heer B. (Boaz) Adank, vice-voorzitter Bestuur Reg. Werkbedrijf West-Brabant/weth. gem. Breda
De heer R. (Ron) van Baden, FNV – regieleider Collectief Zuidoost-Nederland
De heer W. (Wim) van den Boomen, bestuurder ZLTO
De heer S. (Serge) van de Brug, arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant/wethouder gemeente Helmond
De heer K. (Kees) van Geffen, arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant/wethouder gemeente Oss
De heer L. (Lars) van der Hoorn, directeur V/d Hoorn Buigtechniek, bestuurder VNO-NCW
Mevr. E. (Ellen) Kroese, directeur VNO-NCW Brabant Zeeland
Mevr. E. (Esmah) Lahlah, arbeidsmarktregio Midden-Brabant/wethouder gemeente Tilburg
De heer H. (Huib) van Olden, arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant/weth. gem. 's-Hertogenbosch
Mevr. B. (Beatrijs) Wijnberg, regiomanager Noordoost-Brabant UWV Werkbedrijf

Ambtelijk:

De heer A. (André) van Gils, secretaris Pact Brabant
De heer R. (Rob) Koolen, beleidsadviseur arbeidsmarkt provincie Noord-Brabant
Mevr. B. (Bernie) Spronk, secretariaat Pact Brabant
De heer P-M (Pieter Marijn) van der Velden, communicatie Pact Brabant

Genodigden:

De heer L. (Luuk) Hammecher, Economisch Netwerk Zuid-Nederland (i.v.m. agendapunt 4)
De heer R. (René) Peusens, programmamanager RES-plannen Noord-Brabant
Mevr. V. (Véronique) Scharenborg, programmamanager Noordoost-Brabant Werkt! (i.v.m. punt 3)

Afwezig m.b.v.v.:

De heer R. (Ronald) Bakker, arbeidsmarktregio Midden-Brabant/wethouder gemeente Waalwijk
De heer C. (Cor) van Gerven, voorzitter BVE-overleg / CvB KW1C, MBO Noord-Brabant
De heer N. (Niek) Iversen, regiomanager West-Brabant & Zeeland UWV Werkbedrijf
De heer H. (Hans) Nederlof, CvB Fontys Hogescholen
Mevr. I. (Ivka) Orbon, directeur Brabant Advies
De heer S. (Stijn) Steenbakkens, arbeidsmarktregio Zuidoost-Brabant/weth. gemeente Eindhoven
Mevr. J. (Jeannet) Verhoeven, regiocoördinator CNV

c.c. lid agenda en stukken:

De heer P. (Peter) Smit, districtsmanager UWV Midden Oost Brabant & West-Brabant-Zeeland
De heer F. (Frank) Tuerlings, projectleider hoger onderwijs en kennis provincie Noord-Brabant
Mevr. N. (Nicole) Kievits, UWV regio Eindhoven-Helmond

1. Opening en mededelingen

Gedeputeerde Martijn van Gruijthuijsen heet allen hartelijk welkom, in het bijzonder nieuw Pactlid wethouder Serge van de Brug die Jos van Bree heeft opgevolgd.

Er volgt een korte voorstelronde en hierna onderstaande mededelingen:

- Jan Willem Stad is gestopt met zijn werk bij de provincie, mede vanwege de herinrichting en samenvoeging van programma's bij de Provincie waardoor het aantal programmamanagers is

verminderd. Met ingang van 1 februari is Gido ten Dolle de nieuwe programmamanager voor Economie & Talentontwikkeling. In welke mate de heer Ten Dolle aan dit Pactoverleg zal deelnemen, wordt nog nader bekeken.

- Thomas Zwiers is uit functie als wethouder en voorzitter Regionaal Werkbedrijf; de procedure voor een opvolger van voorzitter van het Werkbedrijf loopt.
- Op 9 april a.s. in de middag is de Lentessesie 'Een leven lang ontwikkelen | CINOP & Provincie Noord-Brabant'. De Pact-leden zijn van harte welkom.

De agenda is conform voorstel akkoord. Agendapunt 5 (Actieplan Arbeidsmarkt) zal enkel kort aangestipt worden aangezien het plan nog door Provinciale Staten moet worden vastgesteld. Na GS van 11 februari gaat het 18 maart naar de Staten.

2. Conceptverslag bestuurlijk overleg 12 december 2019

Correctie op pag. 4 waar staat 'Regionaal Werkbedrijf-Breda en -Moerdijk' m.z. 'Regionaal Werkbedrijf West-Brabant'. Met deze correctie wordt het verslag verder ongewijzigd en met dank vastgesteld.

De secretaris loopt de actiepunten na:

- Ad afspraak Onderwijsvernieuwing: een schriftelijke terugkoppeling volgt nog. Marion de Rooij is penvoerder in deze.
- Ad afspraak Benutten arbeidsreserve en projectvoorstel VNO-NCW: deze punten worden verder toegelicht bij de Rondvraag.
- Ad stand van zaken n.a.v. Brief Pact Brabant Regiofinanciering: Er is hierover contact geweest met het Rijk en men is bereid met het Pact in gesprek te gaan over hoe het op een verstandige manier op te pakken. Dit gesprek moet nog plaatsvinden. In de Kamer zijn moties ingediend die te maken hebben met regiofinancieringen en de oproep om tot meer gebundelde financiering over te gaan.
- Ad aanbod om de strategische regioagenda arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant te delen met de andere arbeidsmarktregio's wordt afgesproken dat Véronique Scharenborg hier alsnog voor zal zorgdragen.

Naar aanleiding van het verslag (pag. 3, zinsnede "Vanuit zuidoost is de wens... als twee aparte arbeidsmarktregio's te worden erkend.. " vult de heer Van de Brug aan (mede omdat vorige keer geen bestuurder vanuit arbeidsmarktregio Helmond/De Peel aanwezig was) dat collega wethouder Dortmans de provincie per mail heeft laten weten dat het hen positief stemt dat de regio Helmond/De Peel als aparte arbeidsmarktregio wordt erkend en dat men ervan uitgaat dat dit gegeven ook financiële opvolging zal krijgen bij de uitvoering van het provinciaal actieprogramma Arbeidsmarktbeleid 2020-2023. Voorts merkt de heer Van de Brug op dat de arbeidsmarktregio Helmond/De Peel niet als triple helix door Brabant Advies is genoemd in hun rapport 'Sector en regio in samenspel' en er ook niemand uit hun arbeidsmarktregio door Brabant Advies is geconsulteerd in aanloop naar dit rapport. Met Brabant Advies is deze kanttekening inmiddels besproken. De heer Van de Brug benadrukt dat voor hun arbeidsmarktregio de regiegroep Onderwijs en Arbeidsmarkt dé plek is waar samengewerkt wordt aan de HCA en waar projecten zoals 'perspectief op werk' in gezamenlijkheid worden ontwikkeld en uitgevoerd.

Naast dat er nu in het Pact kennis wordt genomen van de kanttekeningen die de heer Van de Brug inbrengt, spreekt de voorzitter af dat de Provincie nader gaat bezien hoe een vervolg te geven aan genoemd aandachtspunt inzake de indeling van de arbeidsmarktregio's.

Ad *PACT-werkplan 2020* deelt de secretaris mee waarom er nog geen werkplan is gemaakt, namelijk omdat naar aanleiding van de beschouwing vorige keer van Brabant Advies over de sector en regio in samenspel en de oproep hierna van de heer Van Olden om de komende tijd vooral te focussen op 2 thema's (Leven lang ontwikkelen, en Crisisaanpak) als vervolg is afgesproken dat de secretaris in overleg met mevrouw Orbon een voorstel gaat uitwerken over een aanpak voor de komende

periode. Mede vanwege het nog vast te stellen provinciaal Actieplan Arbeidsmarktbeleid wordt het jaar 2020 voor het Pact als een tussenjaar beschouwd.

3. Regionale energie strategie (RES)

De RES is een ontwikkeling van grote economische en maatschappelijke betekenis, die impact heeft op de arbeidsmarkt. Daarom is dit onderwerp in het Pact geagendeerd. De opgave is hoe in samenwerking meer slagen te maken zijn in lopende en nieuwe initiatieven binnen de arbeidsmarktregio's op het gebied van arbeidsmarkt & scholingsparagraaf in relatie tot het klimaatakkoord.

René Peusens, provincie Noord-Brabant, schetst de stand van zaken van de RES-plannen in Noord-Brabant, het traject, de kansen die er liggen voor zowel het onderwijs als het bedrijfsleven, en wat nodig is om de plannen volwaardiger te maken (incl. de arbeidsmarktparagraaf). Voor zijn uitleg en presentatie zie: <https://pactbrabant.nl/wp-content/uploads/2020/02/RES-in-Pact.pdf>

De regionale inzet

Véronique Scharenborg, programmamanager Noordoost Brabant Werkt! geeft inzicht in de aanpak in hun arbeidsmarktregio. Het initiatief Talent voor de energietransitie is in samenwerking met de provincie Noord-Brabant, Kennispact MBO Brabant en VNO-NCW Brabant Zeeland ontwikkeld. Met name voor Noordoost Brabant is de impact groot omdat er relatief veel maakindustrie en bouw- een installatiebedrijven zijn. Er is echter een enorm tekort aan technische vakkrachten. Voor haar uitleg en presentatie zie: <https://pactbrabant.nl/wp-content/uploads/2020/02/Presentatie-Talent-voor-de-Energietransitie.pdf>. Tevens de link naar de link naar het filmpje 'Talent voor de Energietransitie': <https://youtu.be/nEgEoZb3Zjs>

Deze arbeidsmarktregio beschikt over een uitvoeringsplan met concrete acties (flyer met informatie ter vergadering uitgereikt).

Reacties/suggesties vanuit het Pact:

- FNV ervaart Noordoost-Brabant als een goed georganiseerde regio waar vroegtijdig betrokkenheid van werknemers wordt georganiseerd. De personeelsparagraaf (kwaliteit van arbeid, arbeidsverhoudingen, banen met perspectief voor jongeren) is van cruciaal belang voor welslagen van de energietransitie; in cao's van sectoren afspraken over en middelen beschikbaar stellen voor opleiding.
- In regio Noordoost zijn de krachten goed gebundeld, maar jammer is dat door ontbreken van middelen het initiatief een half jaar stilligt, aldus mevr. Kroese. Ook mist zij een verbinding met de RES. Voorts haar herhaalde oproep om keuzes te maken aangaande de veelheid aan trajecten Brabant breed op het gebied van talentontwikkeling in de techniek, de succesvolle of veelbelovende trajecten in de regio's zo nodig een stap verder te brengen en door te trekken naar de andere delen van Brabant. Op de hoe-vraag geeft ze aan dat niet duidelijk is op welke tafel het besluit ligt om keuzes te maken aangaande het vraagstuk m.b.t. de nieuwe generatie werknemers. In haar ogen is het nu teveel decentraal, lokaal en ad hoc georganiseerd.
- Aanvullend wijst de heer Van der Hoorn op aanbestedingsvoorwaarden die verhinderen dat ondernemers die bereid zijn tot pionieren op scholingsvlak en hun nek uitsteken om de arbeidsmarkt beter in te richten (i.p.v. aantrekken van goedkoopste arbeidskrachten), een kans krijgen.
- De input voor de RES loopt via de arbeidsmarktregio's. De vraag is aan de orde hoe meer de verbinding te organiseren tussen de bestuurlijke, ambtelijke input en die van maatschappelijke organisaties. Advies aan de provincie is t.a.v. het traject ervoor te waken dat het niet enkel een overheidsgebeuren is. Veel organisaties kunnen van toegevoegde waarde zijn. Oproep om gezamenlijk met alle relevante partijen in de regio's de personeelsparagraaf concreet te maken. VNO-NCW is tot nu toe niet bij de RES betrokken geweest.
- Bovenstaand pleidooi wordt door andere bestuurders onderschreven. De heer Van Olden adviseert deze PACT-tafel te benutten om sturend en met doorzettingskracht zaken met focus op 2-3 issues op de arbeidsmarkt Brabant breed op te pakken.

- De vraag is hoe de energietransitie cross-sectoraal op te pakken zonder concurrerende werelden. Keep on learning is een aanpak, doch het gaat in alle sectoren over zaken als het werk anders organiseren, met meer perspectief voor jongere werknemers, en hoe flexibiliteit te organiseren. De energietransitie gaat over de hele keten en de kunst is hoe de verschillende branches (leverende en afnemende partijen) met elkaar te verbinden. Gedeputeerde merkt op dat een afbakening nodig is van waar de RES over gaat.
- De heer Adank stelt dat veeleer sprake is van een 'arbeidsmarkt in transitie' waarbij vraagstukken spelen als hoe omgaan met migratie, opleiden, tekorten, arbeidsproductiviteit e.d. Hij adviseert de RES nu wel te benutten om (integraal) problemen te definiëren en gezamenlijk op te lossen.
- Hierbij ook blijvend de aandacht richten op de mismatch tussen vraag en aanbod in alle branches. Met de Human Capital Agenda Midden Brabant o.g.v. klimaatadaptatie en circulaire economie is men in arbeidsmarktregio Midden Brabant bezig met de energietransitie, maar het mag niet ten koste gaan van andere vraagstukken. De uitdaging is de juiste partners (ook kennisinstellingen) aan tafel te krijgen. Geprobeerd wordt deze HCA voor de zomer gereed te hebben en hiervan in de Pact-vergadering van 9 juli erover te rapporteren. (P.M.)

Schriftelijk ingebracht commentaar bij dit agendapunt van 2 niet-aanwezige leden:

- Stg. HIVE en stg. De Groene Pluim hebben de verbinding tussen energietransitie en arbeidsmarkt gevonden en geven in West Brabant uitvoering aan een gezamenlijk programma dat ondersteund wordt door EZK in het kader van MKB-idee. (J. Verhoeven).
- Vanuit de RES is op dit moment nog geen beeld geschetst van hoeveelheid banen die verloren gaan in de energietransitie, resp. nieuwe banen die worden gecreëerd, en hoe daar strategisch mee om te gaan. Dat in de definitieve versie van de RES (deadline 1 maart 2021) eventueel wel meenemen. (S. Steenbakkers/arbeidsmarktregio Zuidoost).

Vervolgstappen:

- Het PACT wacht verdere informatie over de HCA van arbeidsmarktregio Midden Brabant af. Voor de zomer verwacht deze regio meer helderheid te hebben over de initiatieven, doelstellingen en benodigde investeringen van partners.
- Voorts wordt de RES-aanpak van Noordoost met de andere arbeidsmarktregio's gedeeld. De secretaris gaat erover in gesprek met de regio's en met de vraag om vanuit een brede agenda input te leveren voor de personeelsparagraaf.
- Een Brabant brede RES-stuurgroep (voorzitters arbeidsmarktregio's) zal bijeen worden geroepen waarbij ook de programmaleiders uit de verschillende regio's zullen worden betrokken. VNO-NCW wordt hierbij uitgenodigd. De secretaris en R. Peusens organiseren deze overlegtafel (**actiepunt**)

4. Crisisaanpak

Welke mogelijke maatregelen te treffen als er een nieuwe economische crises komt? Welke instrumenten kunnen we nu ontwikkelen zodat straks proactief gehandeld kan worden? Economisch Netwerk Zuid-Nederland (ENZuid), in de persoon van Ton Wilthagen en Luuk Hammecher, is momenteel een rondje langs verschillende Zuid-Nederlandse regio's aan het maken om deze thematiek met hen te bespreken. In de Pact-vergadering geeft Luuk Hammecher een toelichting. Voor zijn uitleg over de rol van de commissie Arbeidsmarktaanpak ENZUID, over arbeidsmarktscenario's (5 Brabantse) en een link met crisissessies, en een vergelijking met de vorige crisis, zie: <https://pactbrabant.nl/wp-content/uploads/2020/02/ENZuid.pdf>

Gestelde vragen van de commissie aan de regio's:

- Wie signaleert crisis en wie doet wat op welk moment bij een nieuwe crisis? 1e conclusies West-Brabant en Noordoost-Brabant.
- Wat missen we in regio aan partijen, visie, beleid, instrumenten, arrangementen, middelen? Wie gaat daarvoor zorgen? Eerste conclusies West-Brabant en Noordoost
- Welke boodschap en acties hebben we voor anderen (provincie, sectoren, rijk, EU)?

Opmerkingen:

- De crisisaanpak is goed opgenomen in het programma van Noordoost, doch de uitvoering is nog een puzzel. Er is veel werk te verzetten en het kan alleen samen met partijen in triple helixverband, aldus de heer Van Olden. O.a. wordt met Onderwijs nagedacht over hoe meer stageplekken te organiseren.
- De heer Van Baden vraagt mede in het kader van duurzaamheid en inclusiviteit aandacht voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (garantiebanen en tijdelijke contracten) omdat die groep bij een crisis als eerste erbuiten valt. Volgens de heer Van Olden moet inderdaad de sociale infrastructuur overeind blijven en zijn er gelukkig in Brabant goede werkontwikkelbedrijven.
- Voorts de oproep van de heer Van Baden om ter lering te kijken naar de te trekken lessen uit de evaluatie van de sectorplannen in het kader van de Aschergelden welke evaluatie binnenkort verschijnt, alsook uit de evaluatie van de DWSRA-regeling.
- Advies aan de Provincie om in de 5 regio's mee te helpen om te prioriteren op 2-3 zaken en die zo goed mogelijk te regelen. Bijkomend voordeel is dat daarmee ook bestuurlijke drukte aanzienlijk afneemt.
- Om signalen tijdig op te merken is het advies van de heer Van der Hoorn om per regio de grote spelers (bedrijven) aan tafel uit te nodigen en te kijken wat er speelt en wat van invloed zou kunnen zijn op de keten erachter.

5. Actieplan Arbeidsmarkt 2020-2023

De voorzitter licht toe dat a.s. dinsdag het Actieplan ter vaststelling voorligt aan GS, daarom wordt besloten om het nu niet in dit Pact verder te bespreken. Het advies van Brabant Advies dat de Provincie de zgn. 'tussenruimte' meer moet benutten, zal in het actieplan terugkomen. De Provincie zal - naast er samen met de arbeidsmarktregio's uitvoering aan geven – vooral focussen op 'Leven lang ontwikkelen' en de digitaliseringsopgave, en voorts op het ontwikkelen en behouden van talent. Advies van de heer Van Baden om de regio's met de sectorfondsen hierbij te laten aanhaken, dus de O&O-fondsen slimmer in te zetten.

Voor het volgende bestuurlijke Pact zal het (wellicht dan door GS vastgestelde) Actieplan en de uitvoering ervan worden geagendeerd. **(P.M.)**

6. Ontwikkelingen bij de partners

- Projectvoorstel VNO-NCW / aanstellen ambassadeur sociaal ondernemen: Mevr. Kroese licht toe dat als ambassadeur Ton Gimbrère is aangetrokken. Zijn profiel sluit volledig aan bij de opgave. De heer Gimbrère zal voor het volgende Pact worden uitgenodigd voor kennismaking. **(P.M.)** Dit initiatief wordt aangehaakt bij 'participeren loont' van regio West-Brabant en wordt ingezet voor heel Brabant, tevens in verbinding met 'Perspectief op werk' dat VNO-NCW landelijk uitvoert. Het idee van 'benutten arbeidsreserves' zoals door de werkgroep voorgesteld, wordt ook hierbij betrokken. Het volgende Pact-congres wordt rondom het thema 'participeren loont' ingericht. **(P.M. 18 november a.s. (ochtend))**
- Wethouder Van de Brug bericht dat op 12 januari j.l. minister Koolmees een bezoek heeft gebracht aan het bedrijf Lavans in Helmond, een voorbeeldbedrijf dat veel inzet op 'een leven lang ontwikkelen'. Voorts maakt hij melding van een 3de vestiging voor ROVC- technische opleidingen in Nederland en wel in Helmond; van daaruit zal regio Zuid worden bediend.
- De heer Van Baden deelt ter kennisname flyers uit met informatie over velerlei workshops die de FNV in Noord-Brabant (en Limburg) organiseert o.g.v. empowerment van werknemers. Verder oppert hij het idee om een keer het O&O-fonds uit te nodigen om te horen hoe als regio samen te werken. Dit voorstel is akkoord met aanvullend verzoek van de voorzitter het dan met een goed voorbeeld uit een andere provincie te combineren. **(P.M.)**

7. Rondvraag

Er zijn geen verdere vragen, waarna de voorzitter de vergadering sluit.

Het eerstvolgende bestuurlijke PACT-overleg staat gepland op *donderdag 9 april 2020, 09.30-11.30 uur, Provinciehuis*.